

man indlemmer hele Sønderjylland retslig set i det øvrige Jylland og har den ene Landsret i Viborg, saa er Indlemmelsen komplet, saa er der Mening i, at det er en virkelig Genforening. Det andet er kun at jage nogle af dem, der tidligere har hørt under Vestre Landsret, ned til en Afkrog som Sønderborg, naar de har Retssager for. Det er ganske ubelejligt, og jeg er vis paa, at i Ribe Amt er der ikke et Menneske, der sætter Pris paa at faa den Forandring foretaget. Vilde man saa endelig foretage Forandringen, saa er der ikke Spor af Mening i at lægge Domstolen i Sønderborg, som er det yderste Punkt i hele Distriktet, saa maatte Retskredsen lægges op i det mindste til Haderslev eller Kolding, hvor Nævningeretten i Forvejen er. Det vilde der dog være en lille Smule Mening i, men den foreslaaede Ordning er meningsløst forkert. Der siges, at det skulde være for at lette Arbejdet i Viborg, men denne Betragtning er ganske meningsløs. Hvis man lægger hele Jylland ind under Viborg, bliver der kun en Befolkning paa 1 498 477 under Vestre Landsret, men derimod 1 769 352 under Østre Landsret; altsaa, Østre Landsret vilde faa et større Antal under sig end Vestre, selv om man lagde hele Jylland under een Domstol, til Trods for, at der sikkert maa være forholdsvis flere Sager her i København, end der er blandt en tilsvarende Befolkningmængde i det øvrige Land.

Jeg ser derfor ikke, hvad der kan begrunde, at man skulde bibeholde Søndre Landsret; og hvis den skulde bevares en lille Tid endnu af Hensyn til de særlige sønderjydske Forhold, vil vi dog meget frabede os, at Ribe Amt lægges ind under denne Domstol. Der kan heller ikke være Tale om, at der er nogen Besparelse derved. Det ærede Medlem Hr. Rudfeld var en begejstret Tilhænger af Forenkling og Besparelser; men dette er jo ingen Besparelse, det er tværtimod en større Bekostning, og det er ingen Forenkling, det er at have en Ret mere, som egentlig ikke kan blive andet end en Blindtarm i hele Retssystemet. Det maa vist kunne fastslaaes som uomtvisteligt, at en saadan lille Landsret vil faa mindre Autoritet og mindre Erfaring end en større Domstol. I al Almindelighed maa det kunne siges, at jo flere Dommere der er i en Domstol — for saa vidt der er Brug for dem —, desto mere Intelligens tilføres der denne Domstol, og desto bedre kan den antages, at ville udføre sit Arbejde. De smaa Landsretter

vil blive dyrere og daarligere. Der er endogsaa Fare for, at en saadan lille Landsret som den i Sønderborg faar de ringeste Jurister. De daarligste Folk, Justitsministeren har, vil han skikke derover, de større og mere ansete Retter i København og Viborg vil faa de bedste Jurister. Det vil gaa ligesom i gamle Dage: naar Folk skulde forvises, blev de forvist til Ribe, det var saa rart langt borte, og der var ingen Forbindelse den Gang. Saaledes vil det gaa med Søndre Landsret, den faar ingen Autoritet, ingen Anseelse, og Retsbevidstheden er da slet ikke tjent med at bevare en saadan Kuriositet, som denne Ret vil blive. Der har været en Tid, da Overretten i Viborg ikke nød mere Anseelse end lige til Husbehov. Man kan vist godt sige, at de Domme, Viborg Overret afsagde, endogsaa langt ind i Tiden, til omkring ved Aarhundredskiftet, smagte meget stærkt af Frederik den Sjette. Domstolen var i ingen Henseende fuldt ud paa Højde med Tiden. Nu derimod tror jeg, man maa indrømme, at Vestre Landsret virkelig afsiger Domme, som maa siges at grunde sig paa moderne Retsopfattelse, og hvor der ikke i Almindelighed er noget at kritisere. Men efter at denne Autoritet er vundet, skulde man ikke gerne forringe Domstolen og sætte den ned i et andet Plan, saaledes at den synker tilbage til Traditionerne fra Viborg Overret.

Jeg vil derfor indstændig henstille, at vi bliver fri for Søndre Landsret, og i hvert Fald, at vi i Ribe Amt faar Lov at blive ved Viborg Landsret som hidtil. Det er jo i og for sig ikke saa forskrækkelig mange Sager, der kommer for Landsretten. I Esbjerg er der i det sidste Aar behandlet ca. 1 200 Sager, deraf stod 100 til Landsretten, men kun de 5 blev behandlet i Viborg, og i en Sag har Viborg Landsret sat Retten i Esbjerg og afgjort Sagen der. Dette sidste vilde jeg gerne henlede Opmærksomheden paa. Det er meget vigtigt, at Landsretten, naar der er større Sager, tager ud til det paagældende Sted og sætter Retten der, saaledes at de flest mulige Vidner kan blive afhørt og alle Forhold kan lægges saa klart som muligt til Rette; derved kan baade Domstolen begrunde sin Dom bedre og Befolkningen paa Egnen faa et klarere Indtryk af Sagen. Retsbevidstheden vinder meget mere ved dette end ved, at Domstolen sidder i sit Domicil og der afgør Sagerne. Der er vist, efter at Retsreformen er gennemført, en